

Pintar en sec

He estat a punt de cometre una planxa d'aquelles que fan època, però me n'he salvat miraculosament (o, almenys, me'n faig la il·lusió). Va venir d'un pèl que no escrivís un comentari sobre l'obra que Antoni Tàpies havia enviat a la Biennial de Venècia, el conjunt que porta per nom *Rinzen*, que en japonès vol dir *Il·luminació sobtada*. L'obra és molt coneguda, a través, sobretot, de les fotografies que n'ha publicat la premsa: consisteix en un llit molt gran penjat al sostre, de gairell, amb tres somniers de mida normal, un coixí patèticament doblegat, una flassada i una tela que, així a primer cop d'ull, sembla una mosquitera. Tot això és de debò, corpori, sembla talment que parli. Completen l'obra unes quantes cadires –algunes amb una creu al respatller–, i números i lletres que semblen pintats a la paret a corre-cuita.

En el comentari que em ballava pel cap no hi havia cap con-

cepte que pogués resultar pejoratiu per a en Tàpies. Al contrari: l'admiro perquè és un gran artista que s'ha fet famós a tot el món, un autèntic català universal. Tot el que té s'ho ha guanyat a pols.

La planxa a la qual m'he referit abans hauria estat ben merita, pel fet d'expressar perplexitat –era el propòsit– davant el fet, d'una banda, que en Tàpies diu que *Rinzen* “és una al·lusió a la forma d'obtenir la il·luminació *tend ai*, que és una branca del budisme zen”. Però poc després va declarar que *Rinzen* es pot interpretar “com una reacció contra els desastres de la guerra que té lloc a poca distància de l'Europa del benestar i la cultura”. Va afegir que, quan feia el famós mitjà, l'havia afectat la guerra de l'Iraq i la persecució contra els kurds mostrats per la

televisió, tot caminant amb els peus descalços. “Era una cosa tremenda”, afegia en Tàpies.

M'han quedat moltes ganes de conèixer la relació entre alguns aspectes del budisme

zen, la guerra del golf, la dels Balcans, el mitjà i el llit. No hi faig gens de broma: el llit i els accessoris que l'envolten són de debò, no pas pintats, i, en canvi, han merescut el gran premi de pintura, el Lleó d'Or de la Biennial de Venècia. Aurora Garcia, la comissària del pavelló espanyol, ha declarat que a Venècia el públic trobarà un Tàpies radical, que demostra la seva joventut llançant-se pel precipici...” A base d'una reflexió sincera, zen i *rinzen*, crec que cal interpretar-ho com un elogi.

Pere Calders